

**НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О.БОГОМОЛЬЦЯ**

Кафедра гігієни та екології №1

„Затверджую”
Завідувач кафедри
член-кореспондент НАМН України
професор Бардов В.Г.

31 серпня 2017 р.

Дисципліна: ”Гігієна та екологія”
Спеціальність 7.12010001 – лікувальна справа
Курс III, семестр – 5.

**Тези лекції на тему:
Гігієна лікувально-профілактичних закладів та основи
запобіжного та поточного санітарного нагляду. Профілактика
внутрішньолікарняних інфекцій.**

Для студентів медичних факультетів

Тривалість лекції – 2 години

Укладачі –
Д.м.н., доцент А.М.Гринзовський
к. м.н., доцент С.М. Ткаченко

Тези лекції обговорено та затверджено
навчально-методичною нарадою кафедри
31 серпня 2017 р.

КИЇВ – 2017

Тези лекції на тему:

Гігієна лікувально-профілактичних закладів та основи запобіжного та поточного санітарного нагляду. Профілактика внутрішньолікарняних інфекцій.

1. Актуальність теми: Однією з найважливіших соціальних задач є подальше поліпшення медичного обслуговування населення, що тісно пов'язано з забезпеченням оптимальних умов середовища лікувально-профілактичних закладів. Створення гігієнічних умов в лікувальних закладах визначається особливостями планування та забудови ділянки, облаштуванням та внутрішнім плануванням будівель, санітарно-технічним благоустроєм їх, а також санітарним станом в процесі експлуатації.

Поліпшення гігієнічних умов в лікарні та поліклініці, систематичний контроль за їх санітарним станом, зведення до мінімуму ризику виникнення госпітальної інфекції залежать від діяльності всього персоналу лікувального закладу і перед лікарем будь-якої спеціальності постає завдання – оволодіти методиками санітарного нагляду та гігієнічними вимогами до експлуатації лікувально-профілактичних закладів.

2. Мета лекції. Ознайомити студентів з гігієнічним регламентуванням проектування, будівництва та санітарно-технічного обладнання лікарняних комплексів і їх внутрішнього планування, забезпеченням оптимальних параметрів мікроклімату, повітряного середовища та освітлення, профілактикою внутрішньолікарняних інфекцій.

3. План лекції та об'єм навчального часу, що відводиться на основні частини лекції:

1. Значення знання гігієни лікарні для лікаря лікувального профілю – 10 хв.
2. Гігієнічні вимоги до земельної ділянки, системи забудови лікарні – 15 хв.
3. Особливості внутрішнього планування основних підрозділів лікарні - 15 хв.
4. Мікроклімат, повітряне середовище та освітлення лікарняних приміщень - 15 хв.
5. ВЛІ та заходи їх профілактики – 20 хв.
6. Гігієна праці медичного персоналу - 15 хв.

4. Зміст питань, що розглядаються на лекції.

1. Для успішного лікування хворих недостатньо тільки лікарських призначень і лікувальних процедур. Перш за все в лікувальних закладах повинні бути створені оптимальні гігієнічні умови, тобто лікувально-охоронний режим. Без створення таких умов важко очікувати ефективного оздоровчого ефекту в процесі лікування хворих.

2. Земельна ділянка, що її відводять під будівництво лікарні, як мінімум повинна бути не гірша за ті земельні ділянки, що їх планують під житлові будинки, або навіть кращою. Тут повинні бути чисті атмосферне повітря та

грунт. Конфігурація земельної ділянки має забезпечити оптимальне розташування лікарняних комплексів з гігієнічних і медико-технічних позицій. Площа земельної ділянки повинна бути достатньою. Критеріями для визначення площі земельної ділянки є призначення лікарні, потужність стаціонару та системи забудови. Земельна ділянка повинна мати зручний зв'язок з районом обслуговування. Територія ділянки лікарні, пологового будинку або іншого лікувального стаціонару має бути озеленена, упорядкована.

3. Виходячи з функціонального призначення різних приміщень, їх умовно можна об'єднати в такі групи:

- 1) для приймання і виписування хворих;
- 2) для постійного перебування хворих (палатні відділення);
- 3) лікувально-діагностичні;
- 4) допоміжні приміщення медичного призначення;
- 5) приміщення служби харчування;
- 6) адміністративно-службові й побутові приміщення;
- 7) приміщення для служб і споруд інженерного санітарно-технічного, електротехнічного, ремонтного забезпечення.

4. Серед чинників, що визначають гігієнічний та санітарно-протиепідемічний режим лікарняних приміщень, неабияке значення мають параметри мікроклімату та повітряного середовища. Це, зокрема, зумовлено: обмеженням рухової активності хворого, його перебуванням (часом тривалим) у приміщеннях з мало динамічним мікрокліматом і повітряним середовищем, порушеннями терморегуляторних та окисно-відновних процесів, а також проявами кисневої недостатності, наявністю в повітрі речовин (летких, органічних, медикаментозних) та патогенних мікроорганізмів, які створюють специфічний фон повітряного середовища замкнутого лікарняного приміщення, підвищеною, іноді спотвореною, чутливістю та реактивністю хворого у відповідь на зовнішні впливи.

Тому забезпечення комфортних мікрокліматичних умов перебування в ЛПЗ слід вважати одним з першочергових завдань медичного персоналу.

Не менш суттєве значення для організації оптимального гігієнічного режиму в приміщеннях ЛПЗ має раціональне природне та штучне освітлення.

5. Комітетом експертів ВООЗ (1981) було сформульовано визначення: ВЛІ – це будь-яке клінічно виражене захворювання мікробного походження, що вражає пацієнта внаслідок його госпіталізації або відвідування лікувальної, а також медичний персонал під час виконання ним роботи, незалежно від того, є чи немає проявів недуги під час перебування таких осіб у лікарні.

6. Серед провідних проблем гігієни лікувально-профілактичних закладів останнім часом все більшого значення набувають питання гігієни праці медичного персоналу. Трудова діяльність медичних працівників поєднана з можливістю негативного впливу різних специфічних чинників.

5. Навчальні посібники, технічні засоби навчання, ілюстрації:

Слайди за темами:

- 1 - Основні типи лікувально-профілактичних закладів.
- 2 - Гігієнічні вимоги до лікувально-профілактичних закладів.
- 3 - Гігієнічні вимоги до земельної ділянки, яку відводять під будівництво лікарні.
- 4 – Нормативи для розрахунку площі земельної ділянки стаціонару для дорослих.
- 5 - Внутрішнє планування основних підрозділів лікарні.
- 6 - Нормативні показники мікроклімату та повітряного середовища основних приміщень лікувально-профілактичних закладів.
- 7 – Внутрішньо лікарняні інфекції, їх джерела, шляхи передачі.
- 8 - Профілактика внутрішньо лікарняних інфекцій.

6. Література:

6.1. Основна:

6.1.1 Габович Р.Д., Познанский С.С., Шахбазян Г.Х. Гигиена.- Киев. 1983.- С.277-308.

6.1.2 Даценко І.І., Габович Р.Д. Профілатична медицина. Загальна гігієна з основами екології. Навчальний посібник. К.: Здоров'я, 1999. – С. 466-608.

6.1.3 Загальна гігієна. Посібник до практичних занять. / І.І.Даценко, О.Б.Денисюк, С.Л.Долошицький та ін. / За ред. І.І.Даценко.- Львів, 1992.- С. 223 – 247.

6.2. Додаткова:

6.2.1 Никберг И.И. Гигиена больниц. – К.: Здоровье. – 2000. – 261с.

6.2.2 Санитарные правила устройства, оборудования и эксплуатации больниц, родильных домов и других лечебных стационаров. (СанПиН 5279-90). – М., 1990.